

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus HUMANIS. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censuris.
Prælectiones Theologicae Posthumæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

Dvb. 3. Vtrum Diaconatus & Subdiaconatus sint Sacramentum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

Ratio est manifesta: Quia Episcopi possunt ordinare Presbyteros, quod nudus Presbyter non potest, vt etiam expressè docet Hieronymus epist. 85: ergo potestate sunt superiores. Patet consequentia; qui benedicit, maior est, quam qui benedicitur. Hoc tamen non sic accipiendum est, quasi *Ordinatio Episcopi*, vel *potestas*, quæ per illam ordinationem confertur, sit excellentior, aut maior ordinatione vel potestate Presbyteri (etsi externa ceremonia sit augustior) hoc enim falsum est: nulla enim potest esse potestas, quæ maior sit, quam potestas consecrandi Corpus & Sanguinem Domini, & absoluendi à peccatis, quæ est potestas Presbyteri: Sed quia *ordinatio & potestas Episcopi* includit ordinationem & potestatem Presbyteri; sicut totum includit partem. *Episcopatus* enim essentialiter constat duabus potestatibus veluti partibus, potestate Presbyteratus, & potestate illa propria Episcoporum, quæ in vltima ordinatione confertur. Vnde Presbyter est veluti *Dimidiatus Episcopus*, & accedente vltima ordinatione fit *perfectus Episcopus*.

Quomodo id intelligendum.

Presbyter est dimidiatus Episcopus.

33 Sime etiam illis iurisdictione maiores.

Act. 20.

Tim. 5.

Dionys.

Ignat.

Irenæus.

36

Hæc maior iurisdictione illis iure diuino datur.

Dico Secundò: Meritò quoque Episcopus in Ecclesia est maior Presbytero, etià iurisdictione. Est etiam fide tenendum; vt patet ex definitione Concilij allati, cum ait: *Si quis dixerit Episcopos, non esse Presbyteris superiores, anathema sit.* Neque id Hieronymus vnquam negauit.

Probatur Primò: ex Scriptura. Actorum 20. v. 28. *Attendite vobis, & vniuerso gregi, in quo vos Spiritus sanctus posuit Episcopos regere Ecclesiam Dei.* Dicitur autem Spiritus sanctus posuisse Episcopos, vel quia reuelatione Spiritus sancti constituti sunt; vti Timotheus: Vel quia Episcoporum ordinatio instituta est à Deo; quomodo Reges dicuntur à Deo habere potestatem, ad Rom. 13. quod multò magis locum habet in Episcopis, quorum potestas est supernaturalis; ac proinde speciali modo instituta est à Spiritu sancto: Vel denique, quia auctoritate Apostolica constituti erant Episcopi, quæ auctoritas immediatè est à Spiritu sancto; ac proinde quod per eam fit, à Spiritu sancto fieri dicitur. Sic alibi in Actis; *Visum est Spiritui sancto, & nobis.* Nec obstat, quòd ijdem paulò antè vocentur Presbyteri, Act. 20. v. 17. cum dicitur, *Vocauit Presbyteros Ecclesie;* quia nomen Presbyteri tunc erat commune Episcopo, & simplici Sacerdoti.

Idem Probatur 1. ad Timotheum 5. vers. 19. *Aduersus Presbyterum accusationem noli recipere, nisi sub duobus, vel tribus testibus.* Hic videmus Episcopum esse iudicem Presbyterorum: idque tempore Pauli.

Probatur Secundò: Ex Patribus. Dionys. c. 5. describens Hierarchiam Ecclesiasticam, primo loco ponit Pontifices, secundo Sacerdotes, tertio Ministros seu Diaconos. Ignatius Epist. ad Philadelph. *Boni sunt Sacerdotes, melior autem est Pontifex, cui credita sunt sancta sanctorum.* Irenæus lib. 3. cap. 3. dicit Episcopis esse commissas Ecclesias, tanquam Apostolorum successoribus. Sed

Difficultas est, Vtrum Episcopi iure diuino habeant hanc iurisdictionem?

Respondeo & Dico Tertio: Verius est Episcopis iure diuino deberi iurisdictionem maiore, quam Sacerdotibus; non tamen eam actu habere, nisi iure humano.

Prior pars est certa, & communis: & colligi potest ex testimonijs citatis.

Probatur Primò: Quia id quod in veteri testamento erant Pontifex, minores Sacerdotes, & Leuitæ, id in nouo Testamento sunt Episcopi, minores Sacerdotes, & Diaconi: vt docet Hieron. ep. 85. ad Euaagriū in fine: atqui in veteri testamento, iure diuino, iurisdicatio erat penes Pontificem, non autem penes Sacerdotes: vt patet Deuteronomij 17: ergo in nouo testamento debita est Episcopo. Secundò, Episcopi respondent Apostolis in Ecclesia; Sacerdotes autem 72. discipulis; vt passim docent Patres: idè enim dicunt Episcopos successisse Apostolis, & Sacerdotes 72. discipulis. Atqui Apostoli iure diuino erant maioris auctoritatis 72. discipulis: ergo Episcopi iure diuino debetur maior auctoritas, quam Presbyteris. Tertio: Quia in Concilijs soli Episcopi iudicant: atqui in his maximè exercetur iurisdicatio, quia conduntur canones totam Ecclesiam concernentes: ergo

Secunda Pars Probatur: Quia Episcopi iurisdictionem suam habent à Pontifice: hic enim Episcopos constituit, eisque iurisdictionem dat vel auferit, restringit vel auget. Ratio est; quia cum Pontifex iure diuino sit caput & superior omnium Christianorum, etiam Episcoporum; necessarium erat, vt iurisdicatio quoque Episcoporum esset in ipsius potestate; eamque posset dare vel adimere, extendere vel contrahere, prout expediens futurum erat Ecclesie.

Dices: Id posse fieri subtractâ tantummodò materiâ, id est, subtractis subditis, non autem mutando quidquam circa ipsam Episcopalem iurisdictionem, quæ ex parte causæ efficientis est necessaria: sicut supra dictum est de potestate absoluendi.

Respondeo: Esse disparem rationem: Quia potestas absoluendi, naturâ suâ est potestas iurisdictionis: vnde Pontifex solius materiæ subtractione reddit hanc potestatem inualidâ seu otiosam. Potestas autem quam Episcopus accipit per suam ordinationem, non est potestas iurisdictionis, neque requirit iurisdictionem, vt exeat in actum; vnde non censetur illi dari, vel detrahi iurisdicatio, quòd dumtaxat dentur vel detrahatur subditi: sed quia datur ipsa potestas iurisdictionis necessaria ex parte causæ efficientis.

Ex dictis colligi potest, quomodo intelligendum sit, quod ait Hieronymus tum in epist. ad Euaagrium, tum in Commentario ad Titum 1. Non enim negat Episcopum esse maiorem ordinatione; nam hoc apertè dicit in ipsa epistola: neque etiam iurisdictione saltem collatâ per Ecclesiam: sed insinuat hanc iurisdictionem ipsi conuenire potius ex consuetudine, quam ordinatione Christi: quod in bonum sensum exponi potest. Nam quòd singuli Episcopi actu habeant maiorem iurisdictionem, quam Presbyteri, id ex consuetudine est seu ex iure humano; vt iam antè diximus.

Sed actu esse solam habent à Papa.

Explicatur mens S. Hieronymi.

DVBIVM III.

Vtrum Diaconatus & Subdiaconatus sint Sacramentum?

D Vrandus dist. 24. qu. 2. & Caietanus Opusculo 11. negant. Inclinat Victoria qu. 26. Negat Durandus, dicens hanc sententiam esse probabilissimam, nisi torrens Doctorum esset in contrarium.

Respondeo & Dico Primò: Valde probabile est Diaconatum esse Sacramentum. Primò, Quia est ferè cõmunis Doctorum sententia. Secundò, quia videtur

Diaconatus est Sacramentum.

videtur imprimere characterem, & conferre gratiam: ergo est Sacramentum. Quod characterem imprimat, Probatur: tum quia *Diaconatus* semel acceptus, non potest amitti, vel repeti: tum quia, nisi characterem imprimeret, esset tantummodò simplex iniunctio officij; unde posset auferri, & *Diaconus* posset desinere esse *Diaconus*; sicut *Monachus* potest desinere esse *Monachus* per Pontificis dispensationem. Quod autem gratiam conferat, Probatur: quia munus *Diaconi* est in absentia *Presbyteri* & *Episcopi* baptizare, & *Eucharistiam* administrare, & populo in rebus sacris præesse: unde à *Dionysio* ponitur inter *Ordines Hierarchicos*, qui populo præfunt. Atqui officium baptizandi, & præsertim *Eucharistia* administrandi requirit gratiam: ergo &c. Confirmatur, quia *Diaconatus* conferitur etiam *manuum impositione*, & cum oratione, sicut *Sacerdotium* & *Episcopatus*; vt patet Act. 6.

1. Obiectio ex Cypriano.

Dices Primò: *Cyprianus* epist. 65. agens contra superbum *Diaconum*, ait: *Meminisse Diaconi debent, quoniam Apostolos, id est, Episcopos & Præpositos Dominus elegit: Diaconos autem post ascensum Domini in celos, Apostoli sibi constituerunt Episcopatus sui & Ecclesie ministros*: ergo *Cyprianus* vult *Diaconos* non esse à Domino institutos.

Respondeo: fortasse ita *Cyprianus* sentit. Quâvis dici posset, *Cyprianum* tantummodò velle Dominum non sic elegisse *Diaconos*, sicut elegit *Episcopos* in *Apostolis*; quia neminem *Diaconum* constituit aut consecrauit.

2. Obiectio ex Damasio.

Dices Secundò: *Damasius* epist. 4. dicit tantum duos *Ordines* à Domino esse institutos, scilicet *Apostolorum* & *72. Discipulorum*. Respondeo: *Damasius* videri loqui de *Ordinibus Sacerdotum*; duos enim dumtaxat *Sacerdotum* ordines Dominus instituit, *Episcoporum* in *Apostolis*, in *72. discipulis Presbyterorum*: idque contra *Chorepiscopos*, qui volebant videri tertij genus *Sacerdotum*, cum solum essent *Presbyteri*.

3. Obiectio ex libro Evangeliorum.

Dices Tertiò: *Materia in Diaconatu est liber Evangeliorum*: atqui Dominus non instituit, vt hic liber porrigeretur: quia neque tunc scriptus erat, neque Dominus præcepit scribi: ergo Dominus hanc materiam non instituit; ac proinde nec ipsam ordinationem. Respondeo, omissis varijs sententijs: *Primariam materiam esse, manus impositionem*, vt supra dictum est: *secundariam, traditionem libri*, non necessariò *Evangeliorum*; sed vel *diuina scriptura*, vel *Ritualis*, ex quo diuina officia peragi in Ecclesia necessariò debebant; qui liber modò confertur.

38 Subdiaconatus est Sacramentum.

Dico Secundò: De *Subdiaconatu* est etiam satis probabile esse Sacramentum; minus tamen quàm de *Diaconatu*, cum non detur per *manus impositionem*. Probatur Primò, quia est cõmuniõ sententia. Secundò, quia videtur imprimere characterem cum non possit repeti; & conferre gratiam, quia munus *Subdiaconi* est ministrare *Diacono* in sacrificio; quod, vt dignè fiat, gratiam postulat: unde etiam habet annexum votum continentia.

Dices Primò: *Magister* dist. 24. dicit *Subdiaconos* ab Ecclesia introductos. Respondeo: Id facile posse negari. Nam tempore *Apostolorum* hunc *Ordinem* fuisse, patet ex epistolis *D. Ignatij ad Heronem & Antiochenos*.

Dices Secundò: *Subdiaconatus* olim non censebatur inter *Ordines sacros*; sed tantum caput censebatur à temporibus *Gregorij I. vt docet Innocen-*

Cur olim Subdiaconatus non esset Ordo sacer.

tius III. Cap. A multis, De ætate & qualitate ordinandorum, & Cap. Miramur, De seruis non ordinandis. Respondeo: Non censebatur *Ordo sacer*, non eò quòd non esset Sacramentum; sed partim, quia vasa sacra tangere non poterant; vt patet ex *Can. Nullus*, dist. 24. & ex *Concilio Laodicensi* can. 21. partim quia non vouebant continentiam; *Et si enim Siluester I. id ordinasset*, tamen non videtur passim seruatum vsque ad tempora *Gregorij I.* Vide *Capitulum Miramur*, supra citatum.

DVBIVM IV.

Vtrum Minores Ordines sint Sacramenta?

Respondeo: Etiam probabile esse hos *Ordines* esse Sacramenta. Primò, Quia est cõmuniõ sententia *Doctõrum*, quam sequitur *Couarruias* lib. 1. Variarum, cap. 10. §. 10. *Petrus Soto* lect. 4. de Ordine, & multi recentiores; qui id probant ex *Concilio Florent.* vbi sic dicitur: *Sextum Sacramentum est Ordinis, cuius materia est illud per cuius traditionem confertur Ordo, sicut Presbyteratus traditur per calicem cum vino, & patena cum pane porrectionem: Diaconatus per libri Evangeliorum dationem: Subdiaconatus per calicem vacui cum patena vacua superposita traditionem: & similiter de alijs per rerum ad ministeria sua pertinentium assignationem, quo modo loquendi insinuat Conciliũ alios Ordines esse Sacramentum, sicut Presbyteratus, Diaconatus, & Subdiaconatus. Idem insinuat Conc. Trident. nam sess. 23. cap. 2. enumerat septem Ordines. Et mox cap. 3. dicit Ordinem esse verè & propriè vnum ex septem Ecclesie Sacramentis.*

39 Probabilis est opinio affirmans

Altera sententia, hos *Ordines* non esse Sacramenta, sed dumtaxat sacramentalia quædam; etiã est probabilis: quam tenet *Durandus & Caietanus* supra. *Dominicus Soto* dist. 24. qu. 1. art. 4. *Nauarrus* cap. 22. numero 18. & alij quidam. Et potest probari Primò, Quia hi *Ordines* possunt dari à *Presbyteris* præsertim ex commissione *Papæ*: de quo infra num. 46; sicut videmus eos iure communi dari ab *Abbatibus*.

40 Negans tamen etiam est probabilis: & variè probatur.

Secundò, Quia hi *Ordines* non habent annexũ votum castitatis, nec vllam precum obligationem, nec aliquid aliud vinculum; neque dedicant hominem diuino obsequio inseparabiliter: censeat ergo Ecclesia hæc non esse Sacramenta. Confirmatur; Qui enim per Sacramentum, quod gratiam confert, & characterem indelebilem imprimit, diuino cultui mancipatus est, fieri nequit quin peccet, si statum secularem capebat, & cultum diuinum in perpetuum negligat: fit enim per hoc iniuria Sacramento, vt videtur.

Tertiò, Officia istorum *Ordinum* non videntur postulare gratiam, cum non attingant res sacras: non enim videtur requiri gratia, vt conuenienter templum claudas, & infideles expellas, aut *Scripturam* extra sacrificium legas, aut *viceos* vel *cereum* in sacrificio gestes.

Si dicas *exorcismam* requirere gratiam ad *dæmones* expellendos. Respondeo: Postulare quidem assistentiam diuinam, sicut etiam *Exorcismam* veteris testamenti: non tamen gratiam sanctificantem. Vnde non requiritur aliquid Sacramentum, quo hæc potestas conferatur, sed dumtaxat preces Ecclesie, quibus assistentia diuina impetretur; sicut in aqua benedicta videtur. Adde in constitutu-

Ad manus Exorcismæ non requiritur gratia sanctificans.